

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **J. B.**, zastoupeného JUDr. Josefem Vávrou, advokátem, se sídlem Donín 170, Hrádek nad Nisou, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2005, č. j. 2005/15866 - 442, o nepřiznání hmotného zabezpečení, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2006, č. j. 4 Cad 95/2005 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2005, č. j. 2005/15866 - 442, jímž bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Liberci č. j. LBC - 43/2004 - H1 ze dne 21. 1. 2005. Tímto rozhodnutím nebylo stěžovateli přiznáno hmotné zabezpečení ode dne 5. 1. 2004 podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 1/1991, o zaměstnanosti (účinného do 30. 9. 2004, dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Soud v odůvodnění svého rozsudku označil za nesporné, že stěžovatel ukončil pracovní poměr ke dni 28. 11. 2003, neboť tento den jej s ním okamžitě zrušil zaměstnavatel pro opakované absence na pracovišti. Stěžovatel se dne 30. 12. 2003 obrátil na soud s žalobou o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru. V době, kdy se stěžovatel zaevidoval jako uchazeč o zaměstnání, tj. 5. 1. 2004, toto řízení před Okresním soudem v Jablonci nad Nisou

probíhalo, pročež bylo správní řízení o nároku na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání přerušeno. O žalobě na neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru však soudem meritorně rozhodnuto nebylo, jelikož stěžovatel vzal žalobu zpět poté, co se s bývalým zaměstnavatelem dohodl na tom, že jeho pracovní poměr bude ukončen dohodou k témuž datu, ke kterému byl jeho pracovní poměr okamžitě zrušen. Městský soud dospěl k závěru, že žalovaný i Úřad práce v Liberci postupoval správně, přičemž zohlednil stanovisko vyslovené Nejvyšším soudem pod č. Jc 114/97 v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdon 1155/96. V něm bylo konstatováno, že okamžité zrušení pracovního poměru, které bylo doručeno druhému účastníku, nemůže být tím, kdo je učinil, dodatečně odvoláno (zrušeno). Účinky spočívající ve skončení pracovního poměru pozbývá jen na základě pravomocného rozhodnutí soudu, jímž bylo určeno, že okamžité skončení pracovního poměru je neplatné, nebo na základě dohody o sporných nárocích uzavřené v průběhu soudního řízení, v níž se oba účastníci dohodli na tom, že pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že bude trvat i nadále. O takový případ se však ve stěžovatelově případě nejedná, protože v jeho případě došlo k dohodě toliko o tom, že pracovní poměr končí dohodou ke stejnému datu, k jakému s ním byl pracovní poměr zrušen.

V kasační stížnosti proti tomuto rozsudku stěžovatel uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přičemž tvrdil, že veškerá původní rozhodnutí byla vydána v rozporu se zákonem, zejména s § 3 správního řádu a příslušnými ustanoveními zákoníku práce. Písemnou dohodu o sporných nárocích uzavřeli účastníci plně v souladu s § 259 zákoníku práce (zákona č. 65/1965 Sb., účinného do 31. 12. 2006), a to v průběhu neskončeného soudního sporu, čímž došlo ke ztrátě účinků okamžitého zrušení pracovního poměru. Zaměstnavatel tedy písemně uznal, že okamžité rozvázání pracovního poměru doručené dne 28. 11. 2003 je od počátku neplatné. Stěžovatelův pracovní poměr skončil dohodou ke dni 28. 11. 2003, plně v souladu s § 61 odst. 3 zákoníku práce, a proto nemůže platit původní právní úkon. Pravomocným rozhodnutím žalovaného i správního orgánu I. stupně bylo porušeno stěžovatelovo základní právo dle článku 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a stěžovateli přiznal náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření k žalobě a na napadený rozsudek. S ohledem na výše citované stanovisko Nejvyššího soudu se domnívá, že žalobou napadené správní rozhodnutí bylo zcela v souladu s právními předpisy. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., kasační stížnost je tak přípustná.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud především zjistil, že stěžovatel a jeho zaměstnavatel (Sea Clean M.B. s. r. o.) uzavřeli dne 19. 10. 2004 dohodu o sporných nárocích dle § 259 zákoníku práce, v níž mj. souhlasně prohlásili, že okamžité zrušení pracovního poměru učiněné zaměstnavatelem přípisem ze dne 27. 11. 2003 a doručené stěžovateli následujícího dne je neplatné. Zároveň vzali na vědomí, že pracovní poměr skončil v souladu s § 61 odst. zákoníku práce dohodou ke dni 28. 11. 2003.

Úřad práce v Liberci rozhodnutím ze dne 21. 1. 2005, č. j. LBC - 43/2004 - H1, stěžovateli podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona o zaměstnanosti nepřiznal hmotné zabezpečení, neboť v posledních 6 měsících před podáním žádosti o zprostředkování zaměstnání s ním byl zaměstnavatelem okamžitě zrušen pracovní poměr ke dni 27. 11. 2003, a to z důvodů zvlášť hrubého porušení pracovní kázně. Správní orgán dále zohlednil výše uvedenou dohodu o sporných nárocích, stejně jako skutečnost, že stěžovatel dne 11. 11. 2004 v plném rozsahu vzal zpět žalobu o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru vůči zaměstnavateli. Dospěl k závěru, že uvedená dohoda nemůže být vzata v úvahu, neboť zpětvzetím žaloby nastala situace, jakoby k jejímu podání nedošlo, a proto platí původní právní úkon, tj. okamžité zrušení pracovního poměru. O neplatnosti skončení pracovního poměru přísluší rozhodovat pouze soudu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, o němž žalovaný rozhodl tak, že jej zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění žalovaný zejména konstatoval, že stěžovateli bylo doručeno zdůvodněné okamžité zrušení pracovního poměru, přičemž zaměstnavatel může takové rozhodnutí vzít zpět nejpozději před jeho doručením druhé straně. Poté již má pravomoc rozhodnout o platnosti tohoto účinného pracovněprávního úkonu pouze soud (§ 64 zákoníku práce). Ten však ve věci nerozhodl, protože předmětná žaloba byla vzata zpět. Z těchto důvodů žalovaný dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně postupoval zcela v souladu se zákonem.

Toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou, o níž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem, který byl následně napaden kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu a z důvodů uvedených v kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), přičemž sám neshledal vady, k nimž by musel přihlédnout i bez návrhu.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona o zaměstnanosti se hmotné zabezpečení neposkytovalo, jestliže uchazeč o zaměstnání v posledních šesti měsících opětovně ukončil zaměstnání sám bez vážných důvodů, nebo s ním v této době bylo zaměstnání ukončeno pro neuspokojivé pracovní výsledky nebo pro porušování povinností vyplývajících ze zaměstnání.

V rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 1155/96 ze dne 29. 10. 1997, uveřejněném pod č. 114 ve sbírce Soudní judikatura č. 14/97, bylo mj. konstatováno následující: „*Okamžité zrušení pracovního poměru, které bylo doručeno druhému účastníku, nemůže být tím, kdo je učinil, dodatečně odvoláno (zrušeno). Své účinky spočívající ve skončení pracovního poměru pozbývá jen na základě pravomocného rozhodnutí soudu, kterým bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné, nebo na základě dohody o sporných nárocích (§ 259 zák. práce) uzavřené v průběhu řízení u soudu (jehož předmětem bylo určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru), v níž se účastníci dohodli, že jejich pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že bude trvat i nadále ... . K účinnému odvolání (zrušení) okamžitého zrušení pracovního poměru nemůže dojít ani tehdy, jestliže účastník neplatnost tohoto rozvázání pracovního poměru u soudu uplatnil. I po zahájení řízení u soudu trvá vázanost doručeným zrušovacím projevem. Za neplatné lze považovat okamžité zrušení pracovního poměru jen tehdy, jestliže soud žalobě na určení neplatnosti tohoto rozvázání pracovního poměru vyhověl. Skončilo-li řízení před soudem jinak (např. zamítnutím žaloby, zastavením řízení po zpětvzetí žaloby), je okamžité zrušení pracovního poměru platným důvodem rozvázání pracovního poměru (pracovní poměr účastníků skončil podle tohoto zrušovacího projevu). Ani v tomto případě odvolání (zrušení) okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany účastníka, který je učinil (například v průběhu řízení), na těchto zákonných důsledcích nemůže nic změnit. Okamžité zrušení pracovního poměru může ztratit své účinky (tj. mít za následek skončení pracovního poměru) jedině tehdy, kdyby se účastníci v průběhu soudního řízení o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru (tj. v době od jeho zahájení do jeho pravomocného skončení) ve smyslu ustanovení § 259 zák. práce písemně dohodli o narovnání mezi nimi sporného nároku (nárok žalobou u soudu uplatněné neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru) tak, že jejich pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že* ***bude trvat i nadále***“.

Nejvyšší správní soud poznamenává, že výše uvedený výklad Nejvyššího soudu k účinkům dohody o narovnání sporných nároků v souvislosti s okamžitým zrušením pracovního poměru se týká právní úpravy pracovněprávních vztahů účinné do 31. 12. 2006 a s ohledem na okolnosti projednávané věci není žádného důvodu, aby tyto závěry nebyly aplikovány i zde.

V projednávaném případě ke ztrátě účinků právního úkonu okamžitého zrušení stěžovatelova pracovního poměru nedošlo. Soudní řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru bylo zastaveno pro zpětvzetí žaloby stěžovatelem, dohoda o narovnání ze dne 19. 10. 2004 uzavřená mezi stěžovatelem a jeho bývalým zaměstnavatelem pak neobsahuje žádný projev vůle směřující k trvání pracovního poměru po dni doručení okamžitého zrušení pracovního poměru a nadále i po dni uzavření dohody. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že odvolací správní orgán a následně i Městský soud v Praze správně posoudily právní otázku, pokud dospěly k závěru, že stěžovatel nesplnil podmínky nároku na hmotné zabezpečení z důvodu uvedeného v § 14 odst. 1 písm. f) zákona o zaměstnanosti, neboť účinky okamžitého zrušení pracovního poměru zůstaly zachovány.

Byl-li tedy v daném případě pracovněprávní vztah ukončen okamžitým zrušením pracovního poměru, řízení o návrhu na určení neplatnosti tohoto úkonu bylo zastaveno pro zpětvzetí žaloby a dohoda o narovnání sporných nároků uzavřená účastníky podle §

259 zákoníku práce nestanovila, že pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že bude trvat i nadále, nárok na hmotné zabezpečení z důvodu uvedeného v § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, nevzniká (srov. shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2007, č. j. 3 Ads 104/2005 - 39).

Pokud se stěžovatel dovolává čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek, pak je nutno uvést, že hmotné zabezpečení v případě nezaměstnanosti nespadá z hlediska systému sociální ochrany pod pomoc zajišťující základní životní podmínky (k tomu slouží dávky poskytované v odstavci hmotné nouze, resp. sociální potřebnosti, jež nebyly předmětem soudního přezkumu). Zajištění občanů, kteří bez své viny nemohou vykonávat právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací, poskytuje stát, a to v přiměřeném rozsahu, přičemž podmínky stanoví zákon (čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Zákonem stanovícím podmínky pro nárok na hmotné zabezpečení byl zákon č. 1/1991 Sb. Jestliže zákonodárce podmínil nárok na dávku způsobem, jenž je shora blíže popsán, pak postupoval v intencích tohoto ústavního pokynu.

Napadený rozsudek Městského soudu v Praze tak netrpí vadou dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil rovněž důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., čili tvrdil vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Tuto tvrzenou vadu však stěžovatel nijak blíže nekonkretizoval. Soud naopak dospěl k závěru, že všechny výše uvedené závěry žalovaného mají oporu v obsahu správního spisu, jehož součástí jsou všechny pro posouzení věci podstatné důkazy.

Poněvadž Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a ani Nejvyšší správní soud z obsahu spisu žádné náklady převyšující rámec jeho běžné administrativní činnosti nezjistil, a proto mu náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2008

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně

senátu